

ЗАКОН за подпомагане и финансова компенсация на пострадали от престъпления

Обн., ДВ, бр. 105 от 22.12.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., изм., бр. 32 от 27.04.2010 г., в сила от 28.05.2010 г., изм. и доп., бр. 51 от 5.07.2016 г., в сила от 6.10.2016 г., изм., бр. 63 от 4.08.2017 г., в сила от 5.11.2017 г., изм. и доп., бр. 48 от 2.06.2023 г., в сила от 1.09.2023 г., доп., бр. 84 от 6.10.2023 г.

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда условията и реда за подпомагане и финансова компенсация от държавата на пострадали от престъпления български граждани или граждани на държави - членки на Европейския съюз.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 84 от 2023 г.) При условията и по реда на този закон подпомагане и финансова компенсация могат да получат и чужди граждани в случаите, когато са пострадали от престъплението тероризъм или предвидени в международен договор, по който Република България е страна.

Чл. 2. Целта на закона е да бъде призната и гарантирана защитата на правата и законните интереси на пострадали от престъпления.

Чл. 3. (1) (Доп. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г., бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) При условията и по реда на този закон подпомагане могат да получат пострадали и членовете на тяхното семейство, претърпели имуществени и неимуществени вреди от престъпления от общ характер, а финансова компенсация - пострадали, претърпели имуществени вреди от престъпленията, посочени в ал. 3.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Когато пострадалият е починал в резултат на престъплението, правото на подпомагане и финансова компенсация преминава върху неговите наследници или върху лицето, с което се е намирал във фактическо съжителство.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Финансова компенсация могат да получат лицата по ал. 1 и 2, когато са претърпели вреди от престъпленията:

1. тероризъм; умишлено убийство; опит за убийство; умишлена тежка телесна повреда; блудство; изнасилване; трафик на хора;

2. престъпления, извършени по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група;

3. други тежки умишлени престъпления, от които като съставомерни последици са настъпили смърт или тежка телесна повреда.

Чл. 4. Този закон се прилага, когато престъпленията по чл. 3, ал. 3 са извършени на територията на Република България или когато са извършени извън нейната територия и пострадалият е български гражданин.

Чл. 5. Подпомагането и финансовата компенсация са проява на хуманно отношение на държавата към пострадалите от престъпления.

Глава втора

ИНФОРМИРАНЕ НА ПОСТРАДАЛИТЕ ОТ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ЗА ТЕХНИТЕ ПРАВА

Чл. 6. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г., бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) Органите

на Министерството на вътрешните работи, следователите и организациите за подкрепа на пострадали незабавно уведомяват лицата по чл. 3, ал. 1 и 2 за:

1. (изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) възможностите им за достъп до медицинска помощ, за организациите, към които могат да се обърнат за безплатна психологическа помощ и подкрепа, както и за всякакъв вид специализирана помощ, които могат да получат;
2. правото им на правна помощ, органите, към които могат да се обърнат за упражняването му, условията и реда за предоставяне на безплатна правна помощ;
3. органите, пред които може да бъде подаден сигнал за извършеното престъпление, процедурите след подаване на сигнала и възможностите за действие на пострадалите при условията и реда на тези процедури;
4. (нова – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) органите, пред които може да бъде подаден сигнал при нарушаване на правата им от компетентния орган, действащ в рамките на наказателното производство;
5. (предишна т. 4 – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) правата им в наказателния процес и възможностите за участието им в него;
6. (предишна т. 5 – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) органите, към които могат да се обърнат, за да получат защита за себе си и своите близки, условията и реда за получаване на такава защита;
7. (предишна т. 6 – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) органите, към които могат да се обърнат, за да получат финансова компенсация от държавата, условията и реда за получаването ѝ;
8. (предишна т. 7 – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) възможностите за защита на правата и интересите им, ако са чужди граждани, пострадали от престъпления на територията на Република България;
9. (предишна т. 8 – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) възможностите за защита на правата и интересите им, ако са пострадали от престъпления на територията на друга държава, и към кои органи могат да се обърнат в тези случаи.

(2) (Нова – ДВ, бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) Пострадалите се уведомяват за правото им на индивидуална оценка.

(3) (Отм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г., предишна ал. 2, бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) Наблюдаващият прокурор в хода на досъдебното производство следи за изпълнението на задълженията на разследващите органи за предоставяне на информацията по ал. 1.

Чл. 6а. (Нов – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) При уведомяването по чл. 6, ал. 1 компетентните органи се съобразяват със състоянието на лицата по чл. 3, ал. 1 и 2, включително с възрастта им.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) Уведомяването се извършва по ясен и разбираем начин, устно или писмено чрез формуляр по образец, на език, който лицата по чл. 3, ал. 1 и 2 разбират.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) За уведомяването се изготвя протокол по образец, в два еднообразни екземпляра, които се регистрират по установения в съответния орган или организация по чл. 6, ал. 1 ред. Единият екземпляр от протокола и формулярът по ал. 2 се връчват на лицата по чл. 3, ал. 1 и 2.

Чл. 6б. (Нов – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Задграничните представителства на Република България в държавите – членки на Европейския съюз, информират писмено българските граждани, които се намират там и са пострадали от престъпления на територията на приемащата държава, както и лицата по чл. 3, ал. 2 – при тяхно желание, за компетентните органи в тази държава, към които могат да се обърнат относно реда за получаване на подпомагане и финансова компенсация, за възможността по чл. 19, ал. 1, както и за условията и реда за получаване на съответния вид подпомагане по чл. 8 – 11 на територията на Република България.

Чл. 7. (1) Националният съвет за подпомагане и компенсация на пострадалите от престъпления, наричан по-нататък "Националният съвет":

1. издава и разпространява брошура на български, английски, немски и френски език, в която се съдържа информацията по чл. 6, ал. 1;

2. (изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) предоставя за безплатно разпространение брошурата на органите и организациите по чл. 6, ал. 1, както и на центровете за спешна медицинска помощ, лечебните заведения за болнична помощ, дирекциите за социално подпомагане и на други юридически лица, които при изпълнение на своята дейност контактуват с пострадали от престъпления.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Информацията, която се съдържа в брошурата, се публикува на интернет страниците на Националния съвет, Министерството на вътрешните работи, Министерството на външните работи, организациите за подкрепа на пострадали, както и на тези по ал. 1, т. 2.

(3) Националният съвет съвместно с организациите за подкрепа на пострадали осигурява функционирането на постоянна безплатна телефонна линия с единен телефонен номер за цялата страна за информиране на пострадалите от престъпления. Операторът на телефонната линия информира органите на Министерството на вътрешните работи за пострадали, които са в опасност.

(4) Националният съвет съвместно с организациите за подкрепа на пострадали и органите на изпълнителната или местната власт, които имат правомощия в областта на закрилата на пострадалите от престъпления, организира публични кампании за информиране на гражданите за правата им, които имат като пострадали от престъпления.

Глава втора "а"

(Нова – ДВ, бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.)

ИНДИВИДУАЛНА ОЦЕНКА НА ПОСТРАДАЛИТЕ ОТ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ

Чл. 7а. (Нов – ДВ, бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) (1) Пострадалите от престъпления имат право на индивидуална оценка. Целта на оценката е да определи физическото и психическото състояние на пострадалия в резултат на извършеното престъпление и да установи наличието на специфични нужди от защита по смисъла на § 1, ал. 4 от допълнителните разпоредби на Наказателно-процесуалния кодекс.

(2) Задължително се приема, че са налице специфични нужди от защита, когато:

1. пострадалият е дете или лице с увреждания;

2. лицето е пострадало от тероризъм, трафик на хора, престъпление, извършено по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група, престъпление по глава втора, раздел VIII от особената част на Наказателния кодекс, престъпление, извършено в условията на домашно насилие, или престъпление, извършено по расистки или ксенофобски подбуди;

3. пострадалият се намира в материална или друга зависимост от извършителя.

Чл. 7б. (Нов – ДВ, бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) (1) При извършването на индивидуалната оценка се вземат предвид: видът и характерът на престъплението и обстоятелствата, свързани с него; видът и степента на претърпените вреди; възрастта, интелектуалното развитие, емоционалната и социалната зрялост и образованието на пострадалия, както и други негови личностни особености.

(2) Органите на Министерството на вътрешните работи или следователите, установили първоначален контакт с пострадалия, извършват без излишно забавяне индивидуалната оценка на основата на разговор с лицето.

(3) Когато пострадалият се обърне към друго лице, орган или организация извън посочените в ал. 2, сигналът се препраща на органите на Министерството на вътрешните работи за извършване на индивидуална оценка.

(4) Когато пострадалият не може непосредствено да предостави необходимите сведения, оценката се основава на обективни наблюдения върху състоянието на лицето и информация от придружаващите го лица.

(5) В случаите по чл. 7а, ал. 2, както и когато възникне съмнение, че от престъплението за пострадалия са настъпили значителни вредни последици, се извършва разширена индивидуална оценка.

(6) Индивидуалната оценка и разширената индивидуална оценка се извършват при спазване на принципа на поверителност, като за резултатите от тях се попълва формуляр по образец.

(7) Ако възникнат нови обстоятелства, които могат да окажат съществено влияние върху личността на пострадалия, индивидуалната оценка и разширената индивидуална оценка се актуализират.

Чл. 7в. (Нов – ДВ, бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) (1) При извършването на индивидуалната оценка органите на Министерството на вътрешните работи и следователите могат да поискат съдействие от психолог, лекар или друг подходящ специалист по тяхна преценка, ако това няма да забави съществено извършването на оценката.

(2) Когато пострадалият е дете, извършващият оценката орган или организация незабавно уведомява отдел "Закрила на детето" към дирекция "Социално подпомагане" по настоящ или постоянен адрес на детето.

Чл. 7г. (Нов – ДВ, бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) (1) При необходимост от извършването на разширена индивидуална оценка органите на Министерството на вътрешните работи или следователите без излишно забавяне сформират екип с участието на представители на дирекция "Социално подпомагане" и на местната администрация.

(2) В зависимост от особеностите на случая в екипа могат да бъдат включени и личният лекар, психолог и други подходящи специалисти.

(3) Членовете на екипа вземат съвместно решение относно необходимите действия, които следва да бъдат предприети за целите на извършването на оценката.

(4) Когато това е необходимо, представители на районното управление "Полиция" и на дирекция "Социално подпомагане" по настоящ или постоянен адрес на пострадалия обстойно проучват семейната, социалната и образователната му среда.

(5) В резултат на събраните сведения и на информацията, установена по реда на чл. 7б, ал. 2 и 4, членовете на екипа правят преценка относно наличието на специфични нужди от защита, а в случаите по чл. 7а, ал. 2 – относно мерките за закрила, които да бъдат взети по отношение на пострадалия.

Глава трета

ФОРМИ НА ПОДПОМАГАНЕ И ФИНАНСОВА КОМПЕНСАЦИЯ НА ПОСТРАДАЛИ ОТ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ

Чл. 8. (1) Формите на подпомагане на пострадалите от престъпления са:

1. медицинска помощ при спешни състояния по реда на Закона за здравето;
2. психологическа консултация и помощ;
3. (доп. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) безплатна правна помощ по реда на Закона за правната помощ;
4. практическа помощ.

(2) (Нова – ДВ, бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) Членовете на семейството на пострадалия, претърпели имуществени и неимуществени вреди от престъпления от общ характер, могат да ползват формите на подпомагане по ал. 1, т. 2 и 4.

(3) (Предишна ал. 2 – ДВ, бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) Лицата по чл. 3, ал. 2 могат да ползват формите на подпомагане по ал. 1, т. 2 - 4.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г., предишна ал. 3, изм., бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) Формите на подпомагане по ал. 1, т. 2 и 4 се предоставят при спазване на принципа на поверителност преди образуване на наказателно производство, по време на или в подходящ срок след приключване на наказателното производство съобразно нуждите на лицата по чл. 3, ал. 1 и 2.

(5) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г., предишна ал. 4, бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) При необходимост безплатната психологическа консултация и помощ по ал. 1, т. 2 се предоставят и след постановяване на решението по чл. 24.

Чл. 9. (1) (Доп. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Безплатната психологическа консултация и помощ се предоставят от специалисти - психолози от организациите за подкрепа на пострадали, съобразно нуждите на пострадалия и психологическото му състояние.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Дейността по ал. 1 се финансира от Министерството на правосъдието, като процедурата по избор на организации за подкрепа на пострадали, условията и редът за финансирането, отчитането и контролът върху дейността им се определят с правилника за прилагане на закона при спазване на правилата за държавните помощи.

(3) (Отм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.).

Чл. 10. (Отм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.).

Чл. 11. (1) Организациите за подкрепа на пострадали и всички други юридически лица, които при изпълнение на своята дейност контактуват с пострадали от престъпления, са длъжни да им оказват практическа помощ.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Практическата помощ се изразява в разполагането на видно място на съответни информационни табла и други материали за правата на пострадалите от престъпления по този закон, в създаването на спокойна и благоприятна среда при осъществяването на контакта с тях, в предоставянето на информация относно риска от вторично и повторно виктимизиране, от сплашване или отмъщение, както и в предоставяне на съвети относно предотвратяването им.

(3) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Организациите за подкрепа на пострадали осигуряват подслон или друго подходящо временно настаняване на пострадалите от престъпления, за които е налице непосредствен риск от вторично и повторно виктимизиране, сплашване и отмъщение.

Чл. 12. (1) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Пострадалите от престъпления имат право на еднократна финансова компенсация при условията и по реда на този закон.

(2) (Предишен текст на чл. 12 – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Финансовата компенсация се предоставя след влизане в сила на:

1. осъдителната присъда, включително в случаите, когато делото е било разгледано в отсъствие на подсъдимия;

2. (нова – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) споразумението за решаване на делото в досъдебното производство;

3. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2010 г., в сила от 28.05.2010 г., предишна т. 2, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г., изм., бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г.) прокурорския или съдебния акт, с който наказателното производство е било прекратено, с изключение на случаите, когато прекратяването е на основание чл. 24, ал. 1, т. 1, 7, 8а и 9 от Наказателно-процесуалния кодекс;

4. (предишна т. 3 – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) прокурорския или съдебния акт, с който наказателното производство е било спряно поради неразкриване на извършителя на престъплението.

Чл. 13. (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) (1) Финансовата компенсация се изразява в предоставяне от държавата на парична сума, като максималният ѝ размер за лице по чл. 3, ал. 1 или за лицата по чл. 3, ал. 2 не може да надвишава 10 000 лв.

(2) Когато финансовата компенсация се предоставя за издръжка на лица по чл. 3, ал. 2, ненавършили 18-годишна възраст, размерът за всяко едно лице е до 10 000 лв.

Чл. 14. (1) (Предишен текст на чл. 14 – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Финансовата компенсация обхваща, заедно или поотделно, имуществените вреди, които са пряка последица от престъплението и се изразяват във:

1. разходи за лечение, с изключение на разходите, които се поемат от бюджета на Националната здравноосигурителна каса;
2. пропуснати доходи;
3. разходи по плащане на съдебни и деловодни разноси;
4. пропуснати средства за издръжка;
5. разходи по погребение;
6. други имуществени вреди.

(2) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Редът за установяването на вредите по ал. 1 и изплащането на финансовата компенсация се определят с правилника за прилагане на закона.

Чл. 15. (1) Финансова компенсация не се предоставя, когато:

1. пострадалият е бил осъден за престъпление по чл. 3, ал. 3 през последните 5 години преди подаване на молбата за финансова компенсация;
2. деянието е било извършено в състояние на силно раздразнение, което е предизвикано от пострадалия с противозаконно действие, от което са настъпили или е било възможно да настъпят тежки последици за виновния или за негови близки;
3. деянието е извършено при превишаване пределите на неизбежната отбрана;
4. пострадалият е получил обезщетение по друг начин;
5. пострадалият не е уведомил компетентните органи за извършване на престъплението, освен ако по уважителни причини не е могъл да направи това.

(2) Когато пострадалият е допринесъл за настъпването на престъпния резултат, това води до намаляване на финансовата компенсация, която би получил.

Чл. 16. Министърът на правосъдието незабавно след изплащане на финансовата компенсация предявява регресен иск срещу извършителя на престъплението или неговите наследници за възстановяването на изплатената парична сума.

Глава четвърта

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПОДПОМАГАНЕ И ФИНАНСОВА КОМПЕНСАЦИЯ НА ПОСТРАДАЛИ ОТ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ

Чл. 17. (1) Молбата за предоставяне на безплатна психологическа помощ се подава до избраната от пострадалия организация за подкрепа на пострадали.

(2) Молбата трябва да съдържа:

1. трите имена на пострадалия, неговото гражданство, дата и място на раждане, постоянен и настоящ адрес;
2. дата, място и обстоятелства на извършване на престъплението;
3. датата, на която пострадалият е уведомил компетентните органи за извършеното престъпление;

4. основания на подателя на молбата за търсене на психологическа помощ.

(3) Към молбата се прилагат копия на документите, които удостоверяват посочените в нея данни.

(4) Организациите за подкрепа на пострадали поддържат регистър на внесените молби и предприетите по тях действия.

Чл. 18. (1) Образец на молбата за финансова компенсация се предоставя на пострадалите от Националния съвет, областните управители или от органите и организациите по чл. 6, ал. 1 .

(2) Молбата за финансова компенсация трябва да съдържа:

1. трите имена на пострадалия, неговото гражданство, дата и място на раждане, постоянен и настоящ адрес;

2. дата, място и обстоятелства на извършване на престъплението и на уведомяването за него;

3. основания за получаване на финансова компенсация.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Молбата за финансова компенсация се подава до Националния съвет в едногодишен срок от влизането в сила на акта по чл. 12, ал. 2. Молбата може да се подаде и чрез организация за подкрепа на пострадали или чрез областния управител по настоящ адрес на пострадалия.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Когато молбата е подадена чрез областния управител, тя се изпраща на Националния съвет в 7-дневен срок от получаването ѝ заедно с образуваната преписка.

(5) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Когато молбата е подадена чрез организация за подкрепа на пострадали, тя се изпраща на Националния съвет в 7-дневен срок от получаването ѝ.

(6) (Предишна ал. 5, изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Когато молбата за финансова компенсация не е подадена в срока по ал. 3, пострадалият или лицата по чл. 3, ал. 2 представят писмена декларация за причините и обстоятелствата за неспазването на срока. Националният съвет допуска или отказва разглеждане на молбата, за което се мотивира.

(7) (Предишна ал. 6, изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Към молбата се прилагат заверени копия на документите, които удостоверяват посочените в нея данни, включително декларация по образец от пострадалия или от лицата по чл. 3, ал. 2, за обстоятелството по чл. 15, ал. 1, т. 4.

(8) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Когато пострадалият е гражданин на друга държава – членка на Европейския съюз, за установяване на основанието по чл. 15, ал. 1, т. 1 Националният съвет може да поиска съдействие от компетентните органи на държавата членка, чийто гражданин е пострадалият.

(9) (Предишна ал. 7, изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Националният съвет предоставя на пострадалия, на областния управител и на организацията за подкрепа на пострадали, когато молбата е постъпила чрез тях, информация за лице за контакт в Министерството на правосъдието, документ за получаването на молбата и срока за произнасяне по нея.

Чл. 19. (1) Български гражданин, който е пострадал от престъпление, извършено в друга държава - членка на Европейския съюз, може да подаде молба за финансова компенсация до компетентния орган на другата държава членка чрез Националния съвет.

(2) Националният съвет изпраща молбата на компетентния орган на другата държава членка заедно с формуляр за предаването ѝ.

Глава пета

ОРГАНИЗАЦИЯ И ДЕЙНОСТ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА ПОДПОМАГАНЕ И КОМПЕНСАЦИЯ НА ПОСТРАДАЛИ ОТ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ

Чл. 20. (1) За осъществяване и координиране на дейностите по този закон към министъра на правосъдието се създава Национален съвет за подпомагане и компенсация на пострадали от престъпления.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Националният съвет се състои от постоянни членове: съдия от Върховния касационен съд, определен от неговия председател; прокурор от Върховната касационна прокуратура, определен от главния прокурор; по един служител от Министерството на вътрешните работи, Министерството на здравеопазването, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на финансите, Министерството на правосъдието и Министерството на външните работи, определени от съответните министри; по един представител на Държавната агенция за закрила на детето, Националната комисия за борба с трафика на хора, Висшия адвокатски съвет и на Асоциацията на организациите за подкрепа на пострадали от престъпления. Представителят на асоциацията се избира на общо събрание на тези организации.

(3) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) По реда на ал. 2 се определят и резервни членове, които заместват постоянните членове при тяхно отсъствие.

(4) (Предишна ал. 3 – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Председател на Националния съвет е министърът на правосъдието или оправомощен от него заместник-министър.

(5) (Предишна ал. 4 – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Дейността на Националния съвет се осигурява технически от служители от администрацията на Министерството на правосъдието.

Чл. 21. Националният съвет:

1. отговаря за изплащането на финансовите компенсации;

2. (доп. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) изготвя образец на молбата за финансова компенсация на български, английски, френски и немски език, списък на документите, които са необходими за разглеждането ѝ, образци на формуляра и на протокола по чл. 6а, ал. 2 и 3, на декларацията по чл. 18, ал. 7, както и формулярите по чл. 19, ал. 2 и чл. 24, ал. 8, и ги предлага за утвърждаване на министъра на правосъдието;

3. разработва политиката, планирането и представянето на законодателни и практически инициативи в областта на подпомагането на пострадалите от престъпления;

4. координира дейността на органите и организациите по чл. 6, ал. 1 във връзка с изпълнението на закона;

5. оказва съдействие на български граждани, пострадали от престъпления на територията на друга държава - членка на Европейския съюз, при попълване на молбите за финансова компенсация и ги изпраща на компетентния орган на другата държава членка;

6. възлага провеждането на виктимологични изследвания и осъществява съгласуването на други изследователски програми в областта на подпомагането на пострадалите от престъпления;

7. провежда и координира информационната дейност по чл. 6 и 7;

8. организира и провежда подготовката и обучението на кадри в областта на подпомагането на пострадалите от престъпления;

9. осъществява международното сътрудничество в областта на подпомагането на пострадалите от престъпления;

10. ежегодно представя пред министъра на правосъдието доклад за предприетите действия за подпомагане и финансова компенсация на пострадалите от престъпления;

11. най-малко веднъж на три месеца се отчита пред министъра на правосъдието за изразходваните средства във връзка с подпомагането и финансовата компенсация на пострадалите от престъпления.

Чл. 22. (1) Към Националния съвет се създава експертна комисия за подпомагане на дейността му. Членовете на комисията се определят от министъра на правосъдието.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Правомощията и дейността на експертната комисия се

уреждат с правилника за прилагане на закона.

Чл. 23. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Националният съвет заседава веднъж месечно.

(2) Заседанията на Националния съвет се свикват и ръководят от неговия председател. При отсъствие на председателя за всеки конкретен случай се определя член на съвета, който да изпълнява функциите на председател.

(3) Членовете на Националния съвет се уведомяват най-малко три дни преди датата на провеждане на редовните заседания.

(4) Заседанията на Националния съвет са редовно проведени, ако в тях участват най-малко две трети от членовете му. При липса на кворум председателят насрочва ново заседание не по-късно от три дни.

Чл. 24. (1) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Молбите за предоставяне на финансова компенсация се разглеждат в едномесечен срок от датата на постъпването им. При необходимост този срок може да бъде удължаван до три месеца.

(2) Националният съвет приема решенията си с обикновено мнозинство от присъстващите. Те се оформят писмено в деня на провеждане на заседанието.

(3) Решението за предоставяне на финансова компенсация съдържа:

1. трите имена, единния граждански номер, гражданството и постоянния и настоящия адрес на лицето, на което се предоставя финансова компенсация;

2. правната квалификация, времето и мястото на извършване на престъплението, от което е пострадало лицето;

3. вредите, за които се предоставя финансовата компенсация, и размера ѝ.

(4) Решението за отказ за предоставяне на финансовата компенсация съдържа данните по ал. 3, т. 1 и 2 и се мотивира.

(5) Решенията не подлежат на обжалване.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Препис от решението се изпраща незабавно на пострадалия и на областния управител или на организацията за подкрепа на пострадали, когато молбата за финансова компенсация е постъпила чрез тях.

(7) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) В случаите на чл. 12, ал. 2, т. 4 препис от решението на Националния съвет се изпраща на органа, който е постановил акта за спиране на наказателното производство, с указание за прилагането му към делото.

(8) Когато молбата за финансова компенсация е постъпила чрез компетентен орган на друга държава - членка на Европейския съюз, Националният съвет изпраща на този орган препис от решението си заедно с формуляр за предаването му.

Чл. 25. (1) Средствата за изпълнение на закона се осигуряват по бюджета на Министерството на правосъдието, като се планират по реда и в сроковете на процедурата за изготвяне на държавния бюджет за всяка година.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Средствата, получени по предявените регресни иски по чл. 16, постъпват по бюджета на Министерството на правосъдието.

Чл. 26. Органите на държавната и местната власт, длъжностните лица, юридическите лица и гражданите са длъжни да оказват съдействие на Националния съвет при изпълнение на неговите функции.

Глава шеста

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Чл. 27. (1) Националният съвет се обръща за съдействие към компетентните органи на други държави в случаите, когато български граждани са пострадали от престъпление в чужбина, и оказва съдействие на граждани на други държави, законно пребиваващи на територията на Република България, за предоставяне на формите на подпомагане по чл. 8, ал. 1.

(2) Централен орган по приемане и решаване на молбите за финансова компенсация от граждани на чужди държави е Министерството на правосъдието.

Глава седма

АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 28. (1) (Доп. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Който не изпълни задължение по чл. 6, ал. 1, чл. 9 или чл. 11, ал. 1 и 3 и чл. 18, ал. 5, се наказва с глоба от 100 до 500 лв. или с имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв.

(2) Когато нарушението е извършено повторно, наказанието е глоба от 500 до 1500 лв. или имуществена санкция в размер от 2000 до 5000 лв.

Чл. 29. (1) Актовете за установяване на административните нарушения се съставят от член на Националния съвет или от длъжностни лица от администрацията на Министерството на правосъдието, оправомощени от председателя на Националния съвет.

(2) Наказателните постановления се издават от председателя на Националния съвет.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

(Загл. изм. – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.)

§ 1. (Изм. – ДВ, бр. 48 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) По смисъла на този закон "членове на семейството" на пострадалия са съпругът, съпругата, лицето, с което той се намира във фактическо съжителство, възходящите, низходящите, братята, сестрите и издържаните от него лица.

§ 1а. (Нов – ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.) Този закон въвежда изискванията на Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета (ОВ, L 315/57 от 14 ноември 2012 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Националният съвет се създава в срок до два месеца от влизането в сила на закона. В този срок ръководителите по чл. 20, ал. 2 определят своите представители.

§ 3. (1) В срок един месец от създаването си Националният съвет изготвя и предоставя на министъра на правосъдието за утвърждаване образци на молбата за финансова компенсация и списък на документите, необходими за разглеждане на молбата.

(2) В срока по ал. 1 Националният съвет изготвя формулярите по чл. 19, ал. 2 и чл. 24, ал. 8 в съответствие с Решение 2006/337/ЕО на Европейската комисия за определяне на стандартни формуляри за предаване на молби и решения съгласно Директива 2004/80/ЕО на Съвета относно компенсирането на жертви на престъпления и ги предоставя на министъра на правосъдието за утвърждаване.

§ 4. (1) Този закон се прилага за престъпления по чл. 3, ал. 3, извършени след 30 юни 2005 г.

(2) За престъпленията, по които има влязъл в сила акт по чл. 12 преди изтичането на срока по § 2, срокът за подаване на молбата за финансова компенсация е един месец след изтичането на срока по § 3, ал. 1.

§ 5. Изпълнението на закона се възлага на министъра на правосъдието.

§ 6. Законът влиза в сила от 1 януари 2007 г.

Законът е приет от 40-то Народно събрание на 18 декември 2006 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за подпомагане
и финансова компенсация на пострадали от престъпления

(ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 6.10.2016 г.)

§ 21. (В сила от 5.07.2016 г. - ДВ, бр. 51 от 2016 г.) В тримесечен срок от обнародването на този закон в "Държавен вестник" Министерският съвет приема правилника за прилагането на закона.

§ 22. Подадените до влизането в сила на този закон молби за финансова компенсация се разглеждат при досегашните условия и ред.

§ 23. (В сила от 5.07.2016 г. - ДВ, бр. 51 от 2016 г.) В двумесечен срок от обнародването на този закон в "Държавен вестник" Националният съвет изготвя и предоставя на министъра на правосъдието за утвърждаване образци на формуляра и на протокола по чл. 6а, ал. 2 и 3 и на декларацията по чл. 18, ал. 7.

§ 24. Законът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 21 и 23, които влизат в сила от деня на обнародването.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс
(ДВ, бр. 48 от 2023 г.)

.....

§ 37. В двумесечен срок от обнародването на закона в "Държавен вестник" Националният съвет за подпомагане и компенсация на пострадали от престъпления изготвя и предоставя на министъра на правосъдието за утвърждаване образец на формуляра по чл. 76, ал. 6 от Закона за подпомагане и финансова компенсация на пострадали от престъпления.

.....